

Načela opisov v *Pravopisnih kategorijah ePravopisa*

Vsak opis pravopisne kategorije prinaša:

- (1) podatek o **geslovníku**,
- (2) opis **novosti** v kodifikaciji,
- (3) **sklic** na *Slovenski pravopis* 2001,
- (4) **sklic** na predlog pravopisnih pravil *Pravopis 8.0*,
- (5) podatek o **zadnji spremembi** in
- (6) **nabor** slovarskih iztočnic, ki jih sklop vključuje.

Podatek o **GESLOVNÍKU** vključuje število vključenih redakcij in morebitne informacije o tem, kako je bil geslovník sestavljen ter po katerih merilih so bile izbrane besede, pa tudi, ali je geslovník razširjen oz. kakor koli spremenjen glede na *Slovenski pravopis* iz leta 2001 in na prirastke iz prejšnjih let.

V razdelku **NOVOSTI** so predstavljene novosti v slovarskem sestavku, ki uporabniku pomagajo pri razumevanju okoliščin rabe iztočnične besede, pa tudi pri tolmačenju slovničnih podatkov. S kodifikacijskega vidika so pomembne zlasti novosti pri določanju norme knjižnega jezika, ob čemer je vsaka tovrstna novost – premik od kodifikacije, kakršno predstavljata *Slovenski pravopis* 2001 ali *Slovar slovenskega knjižnega jezika* – kategorizirana kot predlog, ki ga presoja Pravopisna komisija pri SAZU in ZRC SAZU. Zato je tak premik tudi izrecno omenjen kot odklon od tradicionalnega ali kot novost. Posamezne novosti, ki jih opisujemo v problemskih sklopih oz. pravopisnih kategorijah, so povezane s paradigmi, ki so uvedene pri vseh pregibnih iztočnicah, in z naglaševanjem oz. izgovorom, ki je prikazan v izgovornem gnezdu.

S **SKLICEM NA SP 2001** je predstavljeno kodifikacijsko ozadje, na katero se normativno sklicujemo – gre lahko za posamezno pravopisno pravilo v *Slovenskem pravopisu* 2001 (navedba člena) ali pa za usmeritev na pravopisni slovar.

V **SKLICU NA PRAVOPIS 8.0** je naveden sklic na predloge novih pravopisnih pravil v *Pravopisu 8.0*. V letu 2019 sta bili objavljeni poglavji »Pisna znamenja« in »Krajšave«, v letu 2021 poglavji »Velika in mala začetnica« (z obsežno prilogo) in »Prevzete besede in besedne zveze«, v letu 2022 pa poglavji »Slovnični oris za pravopis« (prvi del z naslovom Glasoslovni oris) in »O prevzemanju iz posameznih jezikov« (prvih deset preglednic za prevzemanje iz tujih jezikov).

Podatek o **ZADNJI SPREMEMBI** uporabnika obvešča, kdaj je bila posamezna kategorija nazadnje dopolnjena.

V **NABORU** slovarskih iztočnic so navedena vsa gesla, ki jih vsebuje posamezni problemski sklop oz. kategorija. Kategorije sledijo bodisi pravopisnemu pravilu (npr. »Imena krajev«) bodisi pomenski skupini (npr. »Pridevniki (iz imen držav, celin, pokrajin, otokov)«). Načela navajanja so naslednja:

- značilne **stalne besedne zveze**, zaradi katerih se iztočnica uvršča v posamezno pravopisno kategorijo, so navedene v oklepaju, npr. *francoski (francoska revolucija)*, *Sahara (potrebovati kot Sahara vodo kaj/koga)*;
- kadar je za pravopisno kategorijo bistveno **izhodišče**, iz katerega je nastala iztočnica, je to prav tako navedeno v oklepaju, npr. *bazedovka (< Basedow)*;
- v naboru so navedene vse **dvojnične oblike**, in sicer z ustreznimi dvojničnimi pojasnili, npr. *badoglianec* tudi *badoljevec* tudi *badoglievec*, *Acov* redko *Acev*;

- za pomišljajem so navedene **manj navadne ali manj ustrezne oblike**, ki imajo v slovarju pojasnilo »ustreznejše«, v pdf formatu pa kazalko gl. in ki uporabnika usmerja k obliki, zapisani na prvem mestu, npr. *Gandhi – Gandi, Ptolemaj – Ptolemajos, Mangart – Mangrt, Ålandsko otočje – Åland*.

V Ljubljani, novembra 2023